
Reacties op de vragen van de subcommissie Maatschappij- en Gedragwetenschappen van de Erken-
ningscommissie Onderzoekscholen betreffende de aanvraag voor vervolgerkenning van de Onderzoek-
school Ius Commune

Bij brief van 6 maart 2009 zijn vragen voorgelegd naar aanleiding van onze aanvraag voor vervolger-
erkenning van de Onderzoekschool Ius Commune. Onderstaand hebben wij die vragen opgenomen
met onze reactie daarbij.

1. *Op pagina 2 van de vervolgaanvraag van Ius Commune staat de missie van de onderzoekschool
helder verwoord. De subcommissie heeft kennis genomen van de inhoudelijke aanpassingen in het
programma op voorstel van de peers en zij stemt hiermee in. De subcommissie wordt graag nader
geïnformeerd over de invulling die Ius Commune geeft na herformulering van het centrale thema
aan de missie van de onderzoekschool.*

De wijze waarop Ius Commune invulling heeft gegeven aan de herformulering van het centrale
thema is dat de algemene missie van de onderzoekschool weliswaar nog steeds gericht is op het
belang van het recht bij integratieprocessen, maar dat daaraan binnen de afzonderlijke pro-
gramma's nadere invulling kan worden gegeven. Een concreet gevolg van de verduidelijking van
de missie is onder meer dat de wijze waarop het recht integratieprocessen bevordert nog steeds
centraal staat, maar dat dit bijvoorbeeld niet beperkt wordt tot onderzoek naar integratieprocessen
in Europa en meer bepaald in de Europese Unie. Daardoor besteedt de onderzoekschool bijvoor-
beeld ook aandacht aan de invloed van globalisering op het privaatrecht (een thema waarover in
samenwerking met de rechtenfaculteit van de Universiteit Stellenbosch conferenties werden ge-
houden in december 2007 en december 2008). Binnen sommige (vooral privaatrechtelijke) pro-
gramma's wordt tot deze centrale missie bijgedragen door rechtsvergelijkend onderzoek, terwijl
andere (de meer publiekrechtelijk georiënteerde programma's) bijvoorbeeld aandacht besteden
aan de institutionele processen die het integratievraagstuk kunnen sturen, maar ook aan de relatie
tussen supranationale (internationale, Europese) normen en het nationale recht.

Van de afzonderlijke programma's wordt derhalve niet gevraagd dat zij een bijdrage zouden leve-
ren aan bijvoorbeeld de totstandkoming van een Europees Ius Commune in de enge zin, maar aan
de rol van het recht bij integratieprocessen. Gevolg daarvan is dat daar, gelet op het eigen karak-
ter van de onderscheiden programma's door de verschillende programmaleiders (uiteeraard na
goedkeuring van de programma's door het bestuur van de school) op diverse wijze invulling aan
kan worden gegeven.

Een concrete invulling die Ius Commune heeft gegeven aan de herformulering van het centrale
thema is dat het Europees en internationaal recht een veel prominentere plaats in het onderzoek
hebben gekregen dan voorheen. Zoals in bijlage f (bij de vervolgerkenningsaanvraag) wordt dui-
delijk gemaakt, vindt het internationaal recht nu zijn plaats in deelprogramma IV van Ius Com-

mune en publiekrecht, komt het Europees recht aan de orde in deelprogramma III en worden het vergelijkend constitutioneel recht en het vergelijkend bestuursrecht behandeld in deelprogramma's I en II van Ius Commune en publiekrecht.

2. *Op pagina 2-3 van de aanvraag zijn criteria voor toelating van onderzoekers tot de school beschreven. De subcommissie merkt op dat de toelatingscriteria voor onderzoekers van de school een lage norm bevatten wat betreft publicaties. Graag verneemt de subcommissie de redenen van Ius Commune om een dergelijke lage drempel voor deelname aan de school te stellen.*

De criteria voor toelating van onderzoekers tot de onderzoekerschool zijn sedert de aanvang van de school ongewijzigd gebleven. Het statuut van 'onderzoeker' is in belangrijke mate bedoeld voor onderzoekers die (bij voorkeur binnen de school) een promotietraject hebben doorlopen en derhalve gepromoveerd zijn. Vandaar dat voor de onderzoeker geen specifieke eisen worden gesteld bijvoorbeeld wat betreft het aantal ervaringsjaren (dat zou immers kunnen betekenen dat promovendi na afsluiten van het proefschrift in een vacuüm terecht zouden kunnen komen), maar wel dat naast de promotie de onderzoeker ook dient te beschikken over minimaal twee kwalitatief hoogwaardige publicaties. Het voorgestelde onderzoek van de onderzoeker moet ook passen in de school en zulks wordt getoetst door de coördinerend programmaleider van het programma waar de onderzoeker aansluiting bij zoekt, wetenschappelijke directeur en het bestuur van de school.

In de praktijk blijken de selectiecriteria zelfs voor onderzoekers toch zodanig zwaar te zijn dat vele aanvragen tot een afwijzing leiden. Dat geldt dan vooral voor onderzoekers die niet eerder (als promovendus) in de school participeerden en zich bij voorbeeld uitsluitend met het nationale recht hebben beziggehouden en nog niet of nauwelijks internationaal hebben gepubliceerd. Ten aanzien van die onderzoekers komt het bestuur regelmatig (zelfs als zij gepromoveerd zijn) tot de vaststelling dat hun onderzoek niet past in de missie van de school, bijvoorbeeld omdat het te eenzijdig nationaal gericht is en in die zin geen bijdrage levert aan de rol van het recht bij integratieprocessen.

Het bestuur meent derhalve dat de selectiecriteria voor onderzoekers enerzijds voldoende flexibel waren om binnen de school gepromoveerde onderzoekers toe te laten 'door te stromen' naar het statuut van onderzoeker (hoewel ook ten aanzien van hen uiteraard steeds een kritische toets wordt toegepast) terwijl anderzijds ten aanzien van derden, wiens onderzoek zich onvoldoende op het terrein van de school beweegt, toch duidelijke eisen kunnen worden gesteld.

Vervolgens is het doorstromen naar de functie van senior onderzoeker geen automatisme. Regelmatig en uitsluitend na raadpleging van de betreffende programmaleider wordt een verzoek tot 'promotie' afgewezen in ieder geval wanneer de programmaleider als expert op het terrein aangeeft dat een dergelijke beslissing (nog) niet verantwoord is in het licht van de standaard die de onderzoekerschool hanteert. Het komt voor dat een UHD of hoogleraar alleen als onderzoeker wordt toegelaten.

3. *De subcommissie vraagt zich af waarom de Vrije Universiteit van Amsterdam geen volwaardig lid van de onderzoekerschool is en wil graag de reden hiervan vernemen.*

Van de faculteit der rechtsgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam nemen *de facto* slechts enkele onderzoekers deel. Deze leveren bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage aan het programma 'Aansprakelijkheid en verzekering' evenals aan het programma 'Europees personen-

familie- en erfrecht'. Echter, het bestuur heeft steeds als beleid gehad dat voor een formele toetreding (hetgeen ook nogal wat voeten in de aarde heeft, onder meer ten aanzien van de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling) vereist is, dat een substantieel deel (in fte's) vanuit een bepaalde faculteit in de onderzoekschool kan worden ingebracht. Bijvoorbeeld de Universiteit van Amsterdam is in juni 2005 toegetreden (zie bijlage h bij de vervolgerkenningsaanvraag), maar die universiteit bracht drie grote centra (Amsterdam Center for International Law – ACIL, Amsterdams Instituut voor Privaatrecht – AIP en Centrum voor Milieurecht – CvM) in de onderzoekschool in. Inhoudelijk is de bijdrage van de VU-onderzoekers voor de school van groot belang; het enkele feit dat de VU geen volwaardige partner is, vormt bijvoorbeeld geen belemmering voor het feit dat binnen bepaalde programma's VU-onderzoekers ook een taak als programmaleider kunnen opnemen (bijvoorbeeld in de programma's 'Aansprakelijkheid en verzekering' en 'Europees personen-, familie- en erfrecht'). Echter, van de zijde van de VU wordt niet met een zeer groot aantal onderzoekers in de school geparticipeerd, hetgeen vermoedelijk de reden is dat vanuit de VU geen aanvraag werd ingediend tot volwaardig lidmaatschap, maar dat met de VU (zie p. 1 van de vervolgerkenningsaanvraag) een formeel samenwerkingsverband werd aangegaan. Zoals aangegeven, heeft het enkele feit dat de VU geen volwaardig lidmaatschap heeft, geen belemmering betekend voor de inhoudelijke samenwerking met de betrokken VU-onderzoekers.

4. *Op pagina 3 en 4 van de aanvraag wordt verwezen naar de inhoudelijke aanpassing die is gedaan op basis van de aanbevelingen van de subcommissie MAG van de ECOS (mei 2003) op het gebied van de fundamentele juridische onderzoeksvaardigheden. Kan Ius Commune nader toelichten in hoeverre de onderzoeksvaardigheden van de promovendi zijn verbeterd en aan zichtbaarheid hebben gewonnen, bij voorkeur aan de hand van concrete voorbeelden*

De fundamentele juridische onderzoeksvaardigheden hebben in het herwerkte opleidingsplan (na de vorige vervolgerkenningsaanvraag) een veel sterkere plaats gekregen. Enerzijds door algemene cursussen te organiseren op facultair niveau gericht op juridische onderzoek, talencursussen, etc., maar anderzijds door ook in de introductiebijeenkomst van de opleiding aandacht te besteden aan onder meer juridische presentatietechnieken. Belangrijker is echter dat inhoudelijk een nieuwe cursus 'Foundations of Ius Commune' in het leven werd geroepen, waarin lezingen worden gegeven over grondslagen van Ius Commune. Daarin komt onder meer de rechtseconomie, rechtspsychologie, rechtsgeschiedenis en methodologie van de rechtsvergelijking aan bod. Na algemene lezingen vindt een 'round-table' plaats, waarbij promovendi wordt gevraagd aan te geven welke (combinatie van) metajuridische methodes zij zullen aanwenden om aan proefschriftonderzoek een 'Ius Commune' benadering te geven. Bedoeling van deze (nieuwe) foundations cursus was juist om promovendi algemene onderzoeksmethoden te bieden, die zij zouden kunnen gebruiken om binnen het kader van hun proefschrift aandacht te besteden aan de rol van het recht bij integratieprocessen.

De verbetering van deze onderzoeksvaardigheden via de opleiding (zowel qua vorm als inhoudelijk) heeft verschillende positieve effecten gehad:

- de kwaliteit van het wetenschappelijk werk van de promovendi is toegenomen. Tekenend in dat verband is het feit dat onder de winnaars van de Ius Commune Prize (waar junior onderzoekers ook van buiten de school aan kunnen meedingen) steeds vaker door promovendi uit de school wordt gewonnen (na zware selectie). Recente prijswinnaars, promovendi van de school

waren onder meer: Mieke Olaerts (2003), Ilse Samoy (2004), Ian Curry-Sumner (2005) en Pål Wennerås (2006).

- de aandacht voor fundamenteel Ius Commune onderzoek heeft ook geleid tot proefschriften, waarin interdisciplinaire aspecten expliciet aanbod komen. Ten titel van voorbeeld:
 - N. Kornet, *Contract Interpretation and Gap Filling: Comparative and Theoretical Perspectives* (2006);
 - M.J. Vonk, *Children and their parents: A comparative study of the legal position of children with regard to their intentional and biological parents in English and Dutch Law* (2007);
 - L. Deben, *De optimale inrichting van de administratieve verkeersboete in strafrechtelijk en bestuursrechtelijk perspectief* (2007);
 - C.G. Jeppesen de Boer, *Joint Parental Authority, A comparative legal study on the continuation of joint parental authority after divorce and the breakup of a relationship in Dutch and Danish law and the CEFL Principles* (2008);
 - M.R.A.G. Wibisana, *The Precautionary Principle: An Economic Analysis* (2008);
 - B. Akkermans, *The Principle of Numerus Clausus in European Property Law* (2008);
 - L. Dragstra, *De financiering van politieke partijen. Een analyse van de regelgeving betreffende de financiering van politieke partijen in rechtsvergelijkend en Europees perspectief* (2008);
 - J. Zander, *Different kinds of precaution - A comparative analysis of the application of the precautionary principle in five different legal orders* (2009);

Methodologisch en inhoudelijk zijn de proefschriften verbeterd en sluiten zij beter aan bij de centrale missie van de school.

5. *Met betrekking tot het promotieprogramma wil de commissie graag weten hoe de keuze voor het thema van de promotie tot stand komt. Schrijft een promovendus in op een bestaand programma of is het promotiethema een eigen keuzemogelijkheid?*
Daarnaast is de subcommissie geïnteresseerd in de gevolgen van de invoering van de Bachelor-Masterstructuur op het PhD programma. De subcommissie vraagt zich in dit kader ook af wat precies de betrokkenheid en belasting is van een promovendus bij het onderwijsprogramma en de begeleiding van studenten in de Masterfase.

Deze vraag valt in drie deelvragen uiteen:

5.1 *Keuze promotiethema*

Een masterstudent die een proefschrift wil schrijven heeft over het algemeen twee mogelijkheden: hij/zij schrijft in op een door een hoogleraar ontwikkeld thema, al dan niet door sollicitatie. Aan de UvA is het wel gebruikelijk op een titel te solliciteren. Ook is mogelijk dat hoogleraar met een thema komt en student en hoogleraar daar samen een onderzoeksvoorstel van maken. Een andere mogelijkheid is het zoeken van talentvolle promovendi door middel van talentscouting. Op deze wijze wordt vooraleerst een geschikte kandidaat gevonden die dan, onder intensieve begeleiding,

een voorstel schrijft dat op facultair niveau beoordeeld wordt. Vanaf 2004 wordt van deze methode in Maastricht met groot succes gebruik gemaakt. Het aanstellen en beoordelen van projectaanvragen behoort tot de bevoegdheden van de deelnemende faculteiten. Het bestuur van de onderzoekschool plaatst vervolgens, op aanvraag van de promotor en programmaleider, de promovendus/a in het programma van de promotor.

Kern is uiteraard wel dat het onderzoeksvoorstel, wil het ook in het kader van de onderzoekschool worden uitgevoerd, wel dient te passen binnen een van de onderzoeksprogramma's in de school. Dit wordt getoetst door de betrokken programmaleider, wetenschappelijk directeur en het bestuur van de school, dat uiteindelijk over toelating van de promovendus tot de school beslist.

5.2 Betrokkenheid bij onderwijs

Over de betrokkenheid van promovendi bij het onderwijs bestaan uitdrukkelijke afspraken in het opleidings- en begeleidingsplan. Het beginsel is dat de onderwijsinzet van promovendi zoveel mogelijk dienstbaar aan het onderzoek wordt gemaakt. Omdat de aard van een aanstelling van een promovendus zeer kan verschillen – van bursale student met geen onderwijsverplichtingen tot een junior onderzoeker/docent (JUDO) aanstelling met een 40% onderwijslast – en de arbeidsrechtelijke aspecten van de aanstelling van een promovendus tot de bevoegdheden van de deelnemende faculteiten behoort en niet tot die van de onderzoekschool, kan de onderzoekschool slechts via haar opleidings- en begeleidingsplan en de monitoring van de voortgang van het promotieonderzoek de op facultair niveau gemaakte afspraken controleren en, indien noodzakelijk, de faculteiten daarop aanspreken.

Wel moet worden opgemerkt dat de aanstelling van promovendi per deelnemende faculteit kan verschillen. In de beoordelingsperiode werd ook met zogenaamde junior onderzoeker docenten gewerkt. Deze hebben een projectduur van zes jaar door een onderwijslast van 40%. Maar ook bij hen blijft de basisgedachte dat het onderwijs dienstig moet zijn aan het promotieonderzoek.

5.3 Invloed van de BAMA

Deze is voor de onderzoekschool vooral van belang voor wat betreft het ontstaan van graduate schools (waaraan reeds werd gerefereerd op p. 5 van de vervolgerkenningsaanvraag). De komst van de graduate schools heeft voor de onderzoekschool het voordeel dat daarin enkele onderzoeksopleidingen zijn ondergebracht, waaronder de onderzoeksmasters, waarin enerzijds zeer veel uitwisseling tussen onderzoek en onderwijs plaatsvindt en anderzijds een goede monitoring mogelijk is van het wassende jeugdig talent. De onderzoeksmasters vormen zo binnen enkele van de deelnemende faculteiten vijvers waarin gevist wordt naar talent voor toekomstig promotieonderzoek. Ervaringen bijvoorbeeld in het Utrechtse (met het zogenaamde Law College) zijn zeer positief. Vele van de promovendi die vandaag in de onderzoekschool participeren, komen voort uit 'eigen kweek' (hetzij van de onderzoeksmaster, maar ook via andere mastersopleidingen binnen de deelnemende faculteiten).

6. *Op pagina 9 van de aanvraag wordt een tabelmatig overzicht inzake promotierendement en promotieduur gepresenteerd. Op basis daarvan en promotieduur en op grond van bijlage n (promotierendement) constateert de subcommissie dat het promotierendement laag is. Zij heeft eveneens zorg geuit over de gemiddeld lange doorlooptijd van de promotieprojecten. De subcommissie*

verneemt graag van de onderzoekschool aan de hand van een toelichting haar visie op de gepresenteerde ontwikkeling.

Het promotierendement lijkt inderdaad laag en de gemiddelde doorlooptijd lijkt – op het eerste gezicht – aan de lange kant. Echter, bij de tabel in bijlage n moet enige relativering worden aangebracht:

- hierboven werd reeds aangestipt dat in de beoordelingsperiode ook de nodige junior onderzoeker docenten binnen de onderzoekschool actief waren als promovendus. Deze hebben (gelet op hun 40% onderwijslast) een projectduur van zes jaar. Voor hen is de verwachte looptijd dus geen vier, maar zes jaren.
 - zoals in bijlage n wordt verduidelijkt, is er in vele gevallen ook wel een verklaring voor het feit dat de looptijd relatief lang duurt, zoals (bij vrouwelijke promovenda) zwangerschapsverloven, een enkele keer een ziekte en soms betreft het ook buitenpromovendi, die naast een fulltime aanstelling elders het proefschrift schrijven.
 - het promotierendement is ook een voortdurend punt van aandacht voor het bestuur van de onderzoekschool en zoals tevens uit bijlage n blijkt, zijn de rendementen vergeleken met de beginperiode behoorlijk gestegen. Ook is bij velen van de binnen de onderzoekschool actieve promovendi gebruikelijk dat zij al publiceren over hun thema en (zie 5.2) ook bij het onderwijs worden betrokken.
 - Binnen vele deelnemende faculteiten wordt een promovendus reeds voor de promotie een UD-positie aangeboden met soms als consequentie de verlenging van de promotieduur. Dit is vaak voor de faculteiten een (wetenschappelijke en economische) noodzaak: om promovendi voor de instelling te kunnen behouden (en goede mensen bijvoorbeeld niet naar de advocatuur te zien wegvloeien) dient hen soms reeds voor promotie een UD-positie te worden aangeboden, hetgeen soms tot een hogere onderwijslast en dus een verlenging van het promotietraject aanleiding kan geven.
7. *In bijlage n, promotierendement, wordt een uitvoerige lijst van promovendi gepresenteerd. Graag wordt de subcommissie nader geïnformeerd over de status van deze gegevens. Zijn de gegevens actueel en compleet? Kan de onderzoekschool indien nodig een update geven van de promovendilijst?*

De lijst van promovendi in bijlage n komt overeen met het door u gevraagde tabelmatig overzicht van het promotierendement en promotieduur. Dit is conform uw format ingevuld onder 11 op p. 9 van de vervolgerkenningaanvraag en betreft dus alle promovendi die zijn ingestroomd in de periode van 2000 tot en met 2004.

Wat die promovendi betreft, is de lijst inderdaad actueel zij het dat sedert indiening van de aanvraag nog een zestal promovendi hun promotiedatum bekend hebben gemaakt (Zander, Hardy, Keessen, Knook, Van der Krans en Blauwhoff).

Dit overzicht is samengesteld op basis van de aanmeldingen van de promovendi als lid van de school. Wanneer een promotieproject wordt gestaakt, wordt dit als zodanig ook doorgegeven en wordt betrokkene van de lijst geschrapt. Het valt uiteraard nooit uit te sluiten dat bijvoorbeeld

promovendi, die nu nog op de lijst staan uit het instroomcohort 2000, wellicht nooit meer tot een promotie zullen komen. In de mate van het mogelijke wordt, in overleg met de promovendicommissie, de programmaleiders en de promotors steeds geprobeerd om deze lijsten op te schonen. Het bestuur volgt de voortgang van de promotietrajecten steeds proactief en probeert daarmee deze lijst ook zo actueel mogelijk te houden. Wanneer derhalve wordt vernomen dat het niet langer realistisch is dat iemand nog zou promoveren, wordt betrokkene van de lijst verwijderd.

Het aantal promovendi op de lijst is inderdaad bijzonder groot, maar dat hangt samen met het feit dat juist de promovendi kern vormen van de onderzoeksschool en dat dan ook naar een grote kritische massa van promovendi wordt gestreefd.

Inmiddels is uiteraard sedert 2005 nog een groot aantal nieuwe promovendi ingestroomd. In bijlage vindt u een overzicht van de promovendi die sedert 2005 nog tot de school zijn toegetreden, de universiteiten waartoe zij toebehoren, evenals het programma.

8. *Inzake publicatie van de eigen reeksen van Ius Commune, zoals o.a. European Family Law, vraagt de subcommissie zich af in hoeverre deze peer-reviewed zijn. Kan Ius Commune hierover een toelichting geven en nadere informatie geven over de mogelijkheden tot onderbrengen van publicaties bij een onafhankelijke uitgeverij.*

Onderzoekers binnen de Ius Commune Onderzoeksschool zijn (als gebruikelijk) in beginsel vrij hun publicatiekanalen te kiezen. Er zijn inderdaad wel enkele reeksen die via de onderzoeksschool aan de onderzoekers ter beschikking worden gesteld. Bijvoorbeeld de reeks Ius Commune Europaeum wordt via Intersentia Uitgevers gepubliceerd. Boeken die in deze reeks komen, hebben voorwerp gevormd van peer review door een redactie, bestaande uit: Prof.Dr. Jan Smits (voorzitter), Prof.Dr. Michael G. Faure en Prof.Dr. Ellen Vos (leden).

De reeks European Family Law wordt uitgegeven door:

- prof. dr. Walter Pintens (KU Leuven)
- prof. dr. Dieter Martiny (Universiteit Frankfurt/Oder)
- prof. dr. Maarit Jänterä-Jareborg (Universiteit Uppsala)
- prof. dr. Cristina González Beilfuss (Universiteit Barcelona)
- prof. dr. Nigel Lowe (Universiteit Cardiff)
- prof. dr. Frédérique Ferrand (Universiteit Lyon)
- prof. dr. Katharina Boele-Woelki (Universiteit Utrecht).

Deze personen uit zeven verschillende landen beoordelen via peer review welke boeken in de reeks worden gepubliceerd. Elk manuscript wordt ter beoordeling voorgelegd aan deze zevenkoppige redactie en dit leidt er (net als bij de Ius Commune Europaeum reeks) uiteraard toe, dat voorstellen niet altijd worden gehonoreerd.

9. *In bijlage e, pagina 3 staat dat de monitoring en beoordeling van de promovendi een taak van de faculteit/universiteit is. In dit kader vraagt de subcommissie nadere toelichting over de bevoegdheid van het bestuur van de school. Kan de onderzoeksschool een beschrijving geven van de taken van het bestuur inzake monitoring en begeleiding van promovendi? In aanvulling daarop wil de subcommissie graag weten of en welke klachtenprocedure gehanteerd wordt indien nodig. En of*

de onderzoekschool een vertrouwenspersoon/ombudsman heeft waar de promovendi terecht kunnen.

Ook deze vraag valt in feite uiteen in verschillende subvragen:

9.1 Bevoegdheden bestuur monitoring promovendi

Het bestuur van de onderzoekschool bezit geen formele bevoegdheden inzake de monitoring en beoordeling van promovendi. Wel waakt het bestuur over voortgang van de promotieprojecten. De opleidingscoördinator (Dr. Michael Milo) rapporteert over de voortgang van de verschillende promotieprojecten en ook wordt daarover verantwoording afgelegd door de programmaleiders.

Wel kan het bestuur, althans de opleidingscoördinator via het opleidings- en begeleidingsplan (dat steeds aan de opleidingscoördinator en de wetenschappelijk directeur wordt gestuurd) enige invloed uitoefenen. Minstens verplicht het opleidings- en begeleidingsplan de onderzoekers ertoe op facultair niveau afspraken te maken over de voortgang van het promotieonderzoek.

Daarnaast participeren vele van de promovendi binnen de school ook in (facultaire) graduate schools. Daar is doorgaans voorzien in een rol voor de directeur in relatie tot het presteren van de promovendus en is ook de rechtspositie van de promovendus geregeld. Ten aanzien van de bij graduate schools aangesloten promovendi geldt dat hun rechtspositie (ook) door het reglement van de graduate school wordt geregeld.

Belangrijk is tevens te benadrukken dat via de onderzoeksbeoordeling van zowel programma-leiders als onderzoekers niet alleen gekeken wordt naar hun publicaties, maar ook naar het rendement dat zijzelf met hun eigen promovendi weten te realiseren. Bijvoorbeeld bij toebedeling van nieuwe promotieplaatsen speelt de trackrecord van de beoogd promotor een grote rol. Op dit vlak stelt het bestuur vaak prangende vragen, zeker tijdens bestuursvergaderingen, maar ook in de wandelgangen. Waar een directe bevoegdheid tot ingrijpen van het bestuur ontbreekt, bestaan er dus wel voldoende sturingsmogelijkheden.

9.2 Klachtenprocedure

Wat een eventuele klachtenprocedure betreft, heeft het bestuur van de onderzoekschool gekozen voor een model waarbij er een grote betrokkenheid bestaat van de promovendi bij het beleid en bestuur van de school. Zo heeft elke participerende instelling een promovendivertegenwoordiger en is er één promovendivertegenwoordiger die ook deelneemt aan de vergaderingen van het bestuur. Tot aan zijn promotie in oktober 2008 was dit Dr. Bram Akkermans; hij is nu vervangen door Mevrouw Maartje Bijl.

9.3 Ombudslieden

Eventuele klachten over bijvoorbeeld begeleiding door promotors worden afgehandeld via ombudslieden binnen de eigen faculteiten. Binnen de faculteiten bestaan vertrouwenspersonen in de vorm van de AIO decaan. Klachten over het functioneren van de onderzoekschool komen via de promovendiverantwoordelijken terecht bij de promovendivertegenwoordiger die dit aan de wetenschappelijk directeur en het bestuur doorgeeft.

Binnen de faculteiten wordt de rechtspositie van de promovendi ook vastgelegd en daarin wordt ook op de facultaire klachtenprocedures gewezen. Het meest effectief is dat via de promovendi-vertegenwoordigers zorgen (bijvoorbeeld over opleiding of andere de promovendi aangaande zaken) via de voorzitter van de promovendiraad aan het bestuur worden bezorgd.

10. *Om een goed beeld te krijgen van de (internationale) achtergrond van de leden van de peer review commissie ontvangt de subcommissie graag een cv per lid van de peer review commissie.*

In bijlage vindt u een gedetailleerd curriculum vitae per lid van de mid-term peer review commissie (2005) alsmede de internationale peer review commissie (2008).

Prof. dr. M.G. Faure, LL.M.
Wetenschappelijk directeur
Onderzoekschool Ius Commune

Bijlagen:

- overzicht van de promovendi die sedert 2005 tot de school zijn toegetreden
- cv's leden van de mid-term peer review commissie (2005) alsmede de internationale peer review commissie (2008), te weten:
 - Prof. dr. H. Bocken (voorzitter van beide commissies)
 - Prof. dr. D.P. Visser (lid van beide commissies)
 - Prof. dr. J. Ziller (lid van beide commissies)
 - Prof. dr. Y.-H. Leleu (lid van de mid-term peer review commissie)
 - Prof. dr. N. Schrijver (lid van de mid-term peer review commissie)
 - Mw. Mr. H.A.G. Splinter-van Kan (lid van de internationale peer review commissie)
 - Prof. dr. B. Peeters (lid van de internationale peer review commissie)